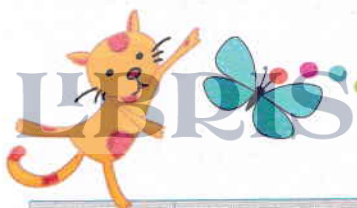

Iliana DUMITRESCU
Nicoleta CIOBANU
Vasile MOLAN

Limba și literatura română

Manual pentru clasa a IV-a

Competențe specifice	Unitatea de învățare	Lecții	Metode complementare de evaluare
1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.5., 3.1., 3.2., 3.3., 3.5., 4.1., 4.2., 4.4.	1. POVEȘTI DE TOAMNĂ <i>Recapitulare inițială</i> / 11	<i>Lecția 1</i> Ce le spun cocorilor? de Titel Constantinescu / 12 <i>Lecția 2</i> Sensul cuvintelor / 15 <i>Lecția 3</i> În biblioteca școlii, de Aurora Ionescu / 16 <i>Lecția 4</i> Comunicare / 18 <i>Lecția 5</i> Scrierea creativă / 19 <i>Test de evaluare inițială.</i> Țara copiilor fără vacanță, de Adina Popescu / 20	Portofoliu / 14, 17, 18 Proiect: Lecturile copilăriei mele / 22 Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159
1.1., 1.2., 1.3., 1.4. 2.1., 2.2., 2.5., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 4.1., 4.3., 4.4.	2. ÎMPREUNĂ CU CEILALȚI / 23	<i>Lecția 1</i> Fii tu însuși! de Claudia Groza / 24 <i>Lecția 2</i> O călătorie spre țările calde, de Adina Popescu / 28 <i>Lecția 3</i> Substantivul. Furtuna frunzelor, de Jules Renard / 32 <i>Lecția 4</i> Satul global, de Vasile Poenaru / 34 <i>Lecția 5</i> Relatarea unei întâmplări imaginate / 37 <i>Lecția 6</i> Cum comunicăm? / 38 <i>Recapitulare</i> / 41 <i>Test de evaluare.</i> Punctul de echilibru, de Angelica Lambru / 42	Portofoliu / 27, 31 Proiect: Cercul scriitorilor / 31 Proiect: Teme zâmbitoare, folosind instrumente digitale / 44 Investighez: Legume și fructe / 27 Investighez: Călătorind prin lume / 31 Investighez: Harta lumii / 36 Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159
2.1., 2.2., 2.4., 2.5., 3.1., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5.	3. DORINȚE ÎMPLINITE / 45	<i>Lecția 1</i> Aventurile lui Tom Sawyer, după Mark Twain / 46 <i>Lecția 2</i> Invitația / 49 <i>Lecția 3</i> Adjectivul. Poziția adjectivului față de substantiv / 50 <i>Lecția 4</i> Adjectivul. Acordul adjectivului cu substantivul / 51 <i>Lecția 5</i> Singur pe lume, după Hector Malot / 52 <i>Lecția 6</i> Descrierea unui personaj / 55 <i>Lecția 7</i> Bunul meu amic, Ilie, de Aurora Ionescu / 56 <i>Lecția 8</i> Noi vrem să ne unim cu țara! de Vasile Poenaru / 58 <i>Lecția 9</i> Scrierea corectă a adjectivelor / 60 <i>Lecția 10</i> Colind de Crăciun, de Charles Dickens / 62 <i>Recapitulare.</i> Fulg-de-Nea, de Petre Chelmeș / 65 <i>Test de evaluare.</i> Noaptea de Anul Nou, de Spiridon Vangheli / 66	Portofoliu / 48, 54, 57, 59, 64 Investighez: Costumul popular românesc / 59 Proiect: Organizarea unui eveniment / 68 Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159
1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3., 2.5., 3.1., 3.3., 3.4., 3.6., 4.1., 4.3., 4.4., 4.5.	4. JOCURILE COPIILĂRIEI / 69	<i>Lecția 1</i> Oprește timpul, te rog! de Aurora Ionescu / 70 <i>Lecția 2</i> Pronumele personal / 74 <i>Lecția 3</i> O zi alături de un copil ca tine și de un copil inuit / 76 <i>Lecția 4</i> Organizarea informațiilor într-un tabel / 78 <i>Lecția 5</i> Pronumele personal de politețe / 79 <i>Recapitulare</i> / 80 <i>Test de evaluare.</i> Ultimul fulg, de Elia David / 82	Portofoliu / 73 Proiect: Scrierea în cerc / 84 Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159

Competențe specifice	Unitatea de învățare	Lecții	Metode complementare de evaluare
2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.5.	5 VERSE ÎNSORITE / 85	<p><i>Lecția 1</i> Stigletele, de Mihail Sadoveanu / 86</p> <p><i>Lecția 2</i> Verbul / 90</p> <p><i>Lecția 3</i> Persoana și numărul verbului / 91</p> <p><i>Lecția 4</i> Păpădia, de Ion Agârbiceanu / 92</p> <p><i>Lecția 5</i> Cartea poștală / 95</p> <p><i>Lecția 6</i> Amintiri din copilărie (fragment), de Ion Creangă / 96</p> <p><i>Lecția 7</i> Relatarea unor întâmplări având ca suport banda desenată / 99</p> <p><i>Lecția 8</i> Timpul verbului / 100</p> <p><i>Recapitulare.</i> Albinuțele își caută de mâncare, de Konstantin Ușinski / 102</p> <p><i>Test de evaluare.</i> Puiul de vrăbiuță, de Cristina Beatrice Preda / 104</p>	<p>Portofoliu / 94, 98</p> <p>Investighez: Parfum de primăvară / 94</p> <p>Proiect-concurs: 1, 2, 3 – Mesaj trimis / 106</p> <p>Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159</p>
1.5., 2.4., 2.5., 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., 4.1., 4.2., 4.5.	6 ÎN RITM DE PRIMĂVARĂ / 107	<p><i>Lecția 1</i> Prieteni mici, cu suflete mari / 108</p> <p><i>Lecția 2</i> Dragă Năsturel, de Petre Ghelmez / 110</p> <p><i>Lecția 3</i> Cuvântul – parte de propoziție / 113</p> <p><i>Lecția 4</i> Subiectul / 114</p> <p><i>Lecția 5</i> Predicatul / 116</p> <p><i>Lecția 6</i> Relația dintre subiect și predicat / 118</p> <p><i>Recapitulare.</i> Boroboața, de Petre Ghelmez / 120</p> <p><i>Test de evaluare.</i> Inima iepurașului, de Mircea Sântimbreanu / 122</p>	<p>Proiect: Concursul „Bucuria Paștelui” / 124</p> <p>Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159</p>
1.1., 1.2., 1.4., 1.5., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 3.1., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., 4.4., 4.5.	7 CĂLĂTORIND PRIN LUME / 125	<p><i>Lecția 1</i> Călătoriile lui Marco Polo, de Petre Ghelmez / 126</p> <p><i>Lecția 2</i> Călătoria unui bob de orez, de Adina Popescu / 130</p> <p><i>Lecția 3</i> Invitație la drumeție / 134</p> <p><i>Lecția 4</i> Organizarea unei drumeții / 136</p> <p><i>Recapitulare</i> / 137</p> <p><i>Test de evaluare.</i> Guguță zboară, de Spiridon Vangheli / 138</p>	<p>Investighez: Marco Polo / 129</p> <p>Investighez: Cârma investigatorului / 133</p> <p>Proiect: Frumoasa Românie / 142</p> <p>Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159</p>
1.4., 1.5., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 3.1., 3.3., 3.6., 4.1., 4.4., 4.5.	8 PE ARIPILE IMAGINAȚIEI <i>Recapitulare finală</i> / 143	<p><i>Lecția 1</i> Cine poate ști? de Ana Blandiana / 144</p> <p><i>Lecția 2</i> Cai verzi și întâmplări breze, de Marin Sorescu / 146</p> <p><i>Lecția 3</i> Copii eram noi amândoi, de Mihai Eminescu / 148</p> <p><i>Lecția 4</i> Caracatița, de Petre Ghelmez / 152</p> <p><i>Test de evaluare finală.</i> Norocul și mintea, de I. L. Caragiale / 156</p>	<p>Portofoliu / 144</p> <p>Investighez: Jocurile copilăriei / 151</p> <p>Proiect: Autoportret de copil. Sunt unic/ă și special/ă / 158</p> <p>Fișa Observ! Apreciez! Evoluez! / 159</p>
		Răspunsurile testelor de evaluare / 160	

Ce le spun cocorilor?

de Titel Constantinescu

Înainte de a citi textul

Răspund la întrebări

1 Observă imaginile care însoțesc textul.

- Ce anotimp este înfățișat?
- Ce se întâmplă în acest anotimp în viața plantelor? Dar a animalelor?
- Ce fac păsările călătoare?
- Ce păsări observi în imagine?
- Unde crezi că se duc ele?

Observ

2 Acest text este

- o poezie
- o scrisoare
- o povestire
- un e-mail.

Cocorilor le spun multă sănătate în drumul lor pe mare! Le spun: Când vă apropiați de stele, seara, liniștiți-vă aripile și eu vă voi vedea atunci în lumina lunii și mi se va face dor de voi, dar vă voi spune: „Plecați, plecați mai departe, cocori! Odată cu voi, plec și eu, undeva, într-o țară nespuse de frumoasă, la care am visat mereu când eram de patru ani, când eram de cinci ani! ...

Cocorii s-au apropiat de stele. Băiatul se uita la ei, în lumina lunii, și le spunea de țara în care va pleca și el ...

Dar unde e cocorul cel mic dintre cei mai mici? Hei, cocorule, e toamnă, vor cădea brumele, vor veni ploile, apoi ninsorile și tu trebuie să pleci în țările cele calde! ...

Toți îl căutau pe cocorul cel mic. Dar cocorul cel mic se lipise de steaua lui și sta ascuns acolo, să nu-l vadă nimeni. Apoi, se furișă după o altă stea, se rugă de vânt să-l ia pe aripa lui dreaptă și vântul, care venea spre satul băiatului de șase ani, nu se lăsă prea mult rugat și-i spuse:

— Hai, cocorule, suie-te în căruța mea și-om porni, că e târziu și trebuie să ajung în livezi, să scutur frunzele și să le duc, să le tot duc ...

De unde să știe băiatul cel de șase ani că prietenul lui, cocorul, îl căuta acum pretutindeni?! N-avea de unde să știe, căci somnul îi sărutase ochii și-i spusese: „Hai, culcă-te! De mâine începi și tu călătoria! ...”

Căruța vântului s-a oprit la poarta băiatului. Cocorul a coborât, căruța a plecat mai departe și iată, acum, de dimineață, un cocor așteptând la poartă.

— Ce-i cu tine? l-a întrebat pisica.

— De unde răsăriși?! s-a mirat câinele.

— Vai de mine și de mine, te-oi fi rătăcit de sto! îi strigă mama-gâscă.

Cocorul însă s-a minunat de liniștea din curte.

— Bine, dar ... nu se pregătește nimeni de plecare?! Doar băiatul pleacă?! ...

— Pleacă? Unde pleacă? întrebare speriați toți cei din curte.

— Într-o țară minunată! De aceea m-am întors! Vreau să-i fiu prieten de drum!

Și fiindcă nimeni nu știa, rămaseră toți pironiți locului, uitându-se unii la alții. „Auzi colo, și ei să nu știe nimic! Să nu le spună lor băiatul nicio vorbă! ...”

Cocorul vorbea cu vântul:

— Vântule, vântule, ai grijă cum suflă, nici prea tare, nici prea încet, să nu-l sperii, să nu-l obosești!

Era dimineață și s-a deschis fereastra. Băiatul a ieșit în curte. Avea în mână ghiozdanul de culoare albastră. Cocorul i-a ieșit înaintea.

— Bună dimineața, prietene! Merg și eu cu tine în țara cea minunată! Te-am auzit când șoptea cocorilor despre călătoria ta și eu ... eu ...

ȘCOALĂ

Însă nici nu termină vorba. Luă repede ghiozdanul pe-o aripă și începu să zboare lin înaintea băiatului.

Dar să vedeți și să vă minunați! La casa vecinului era alt băiat și alt cocor îi luase ghiozdanul și zbura cu el lin, la altă casă era o fetiță și alt cocor îi luase ghiozdanul! Se umpluse tot satul de cocori. Toți se întâlneau zburând prin aer, fiecare avea câte un ghiozdan pe aripă și se lăudau al cui e mai frumos. Copiii se țineau de mână și **se întrebau**:

— Oare cocorii vor rămâne cu noi? (...)

Cocorii se uitau unii la alții și se întrebau: „Parcă plecaseși ieri!” spunea unul ... „Dar și tu plecaseși ieri!” răspundea altul. Un cocor s-a dat însă de gol: „Știți ... voiam să vedem și noi țara cea minunată, în care pleacă prietenii noștri, copiii!” (...)

Deodată, a sunat un clopoțel argintiu! Copiii au intrat în țara lor.

— Să ne uităm pe fereastră! a spus un cocor.

Toți s-au uitat pe fereastră. E prima dată când știu eu că s-au uitat cocorii pe fereastra unei școli! Și ce văd cocorii? O **odaie** mare, cu o hartă pe pereți, cu o catedră ... Dar copiii nu-i mai vedeau. Răsfoiau cărțile din fața lor și uitaseră de cocori, de toamnă ... Cocorii îi priveau ... îi priveau și tot îi așteptau pe copii să se ridice și să plece, să se întoarcă la ei ... Dar copiii nu se ridicau. Rămâneau acolo cu toții, întorcând foile una după alta, întâlnindu-se cu livezile și cu soarele, cu marea și florile, cu munții și privighetorile, cu lumea cea mai minunată pe care literele o țeseau în fața lor ca pe un covor din o mie de zile și nopți, de amurguri și zori.

— Gata! Copiii, până la primăvară, nu se mai întorc la noi! au spus cocorii. Copiii au plecat în călătoria cea mare și minunată. Să mergem! E toamnă. E târziu. Vor veni ploile, vor veni ninsorile ...

— Și primăvara. Când va veni primăvara, se bucură alt cocor, ne vom întoarce!

Cocorii ținură sfat de plecare. Se uitau spre fereastra școlii, doar-doar vreun copil îi va chema înăuntru. Dar copiii plecaseră în împărăția cea nouă și nimeni și nimic n-avea să-i despartă de ea.

Cocorii au plecat.

Copiii au rămas.

Iar eu le spun copiilor: „Bun venit la școală!

Iar cocorilor le spun: „Multă sănătate în drumul vostru lung de peste mare! ...”

Dicționar

- **brumă**: cristale fine de zăpadă, care se depun toamna și primăvara, în timpul nopții, pe obiecte, plante, sol
- **pironiți**: nemișcați, încremeniți

IBDIS

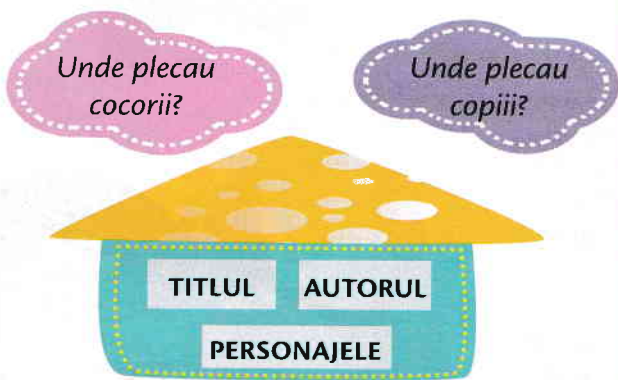
We know
Descoperă universul textului
„Ce le spun cocorilor?”!

Observ

- Alege varianta corectă.
 - Acțiunea se petrece în anotimpul primăvara toamna iarna.
 - Toamna, copiii pleacă în țările calde la școală la bunici.

Am înțeles ce am citit

- Completează harta textului cu informații desprinse din text.

- Răspunde la întrebări.
 - Ce le povestea băiatul cocorilor?
 - Ce a făcut cocorul cel mic?
 - Cine l-a ajutat pe cocorul cel mic să ajungă la băiat?
 - De ce s-a întors cocorul cel mic?
 - În ce țară au intrat copiii când a sunat clopoțelul?
 - Ce au înțeles cocorii despre călătoria copiilor?
- Identifică personajul căruia îi aparține fiecare replică.

● — Merg și eu cu tine în țara cea minunată!

● — Hai, culcă-te! De mâine începi și tu călătoria!

● — Oare cocorii vor rămâne cu noi?

● Trebuie să ajung în livezi, să scutur frunzele și să le duc, să le tot duc...

● — Vai de mine și de mine, te-oi fi rătăcit de stol!

- **mama-gâscă**
- **cocorul**
- **copiii**
- **somnul**
- **vântul**

- Delimitează textul în fragmente logice. Scrie ideile principale ale textului.
- Povestește oral fragmentul tău preferat. Realizează și un desen care să illustreze acest fragment.

Îmi exprim părerea

- Cum crezi că arăta „țara minunată” pe care și-o închipuia cocorul cel mic?
- Ce crezi că a vrut să spună copilul prin cuvintele sale: „Odată cu voi, plec și eu, undeva, într-o țară nespus de frumoasă!”? Motivează răspunsul dat.

Minidezbateri

- Este școala o împărăție mare și minunată? Formați două echipe. Prima echipă găsește argumente pro, cea de a doua echipă, argumente împotriva afirmației de mai sus. Realizați o listă cu toate argumentele identificate. Care e concluzia?

Îmi îmbogățesc vocabularul

- Scrie cuvinte cu sens asemănător celor scrise în text cu **roz** și cu sens opus celor scrise cu **portocaliu**.
- Formează câte un enunț pentru fiecare dintre sensurile cuvintelor marcate în text cu **verde**.

Recunosc părțile de vorbire

- Identifică în fragmentul marcat și completează în tabel: **două substantive**, **două verbe**, **două adjective**, **două pronume**.

Scriu corect

- Explică de ce s-au folosit ghilimelele în fragmentul încadrat cu chenar.

AMINTEȘTE-ȚI!

- Scriem **sa** și **săi** când putem înlocui cu **ei/lui**.

- Scrie enunțuri în care să folosești cuvintele **sa/s-a** și **săi/să-i**.

Lecturile copilăriei mele

Portofoliu

Accesează **Biblioteca mea de vis**, din manualul digital . Citește textul *La pas cu frunzele toamnei*, de Aurora Ionescu. Descoperă alte texte din universul școlar.

Descoperă!

- 1 Citește cu atenție textele scrise de Maria și Matei despre plecarea păsărilor migratoare spre țările calde.

Luna aceasta, am zărit pe cer cânduri nesfârșite de cocori și de rândunele vesele, care se îndreptau grăbite spre **mare**.

De câte ori zăresc în văzduh stulurile de păsări migratoare, mă cuprinde o **mare** mâhnire. Îmi vine să le cer să rămână, însă știu bine că iarna le este mai bine în țările calde.

MARE¹, mari, *adj.* I. Care depășește dimensiunea obișnuită. II. Care este în cantitate însemnată; abundent; numeros. III. Care a intrat în adolescență; care a ajuns la maturitate. IV. De lungă durată, îndelung. V. (indică intensitatea) 1. (despre surse de lumină și căldură) Puternic, intens. 2. (despre sunete, voce, zgomote) Puternic, ridicat. 3. (despre fenomene atmosferice) Violent, aspru, năprasnic. 4. (despre ritmul de deplasare, mișcare) Crescut, mărit. 5. (despre sentimente, stări sufletești) Intens, profund, tare. VI. (arată calitatea) I. important, însemnat. 2. ilustru, celebru, renumit. 3. deosebit, ales, distinct.

MARE², mări, *s.f.* Întindere de apă stătătoare, adâncă și sărată, de pe suprafața Pământului, care, de obicei, se unește cu oceanul printr-o strămoare.

- 2 Citește explicațiile cuvântului **mare**, din pagina de dicționar. Ce observi? Cum sunt marcate sensurile unui cuvânt?

- 3 Alege varianta corectă.

- a) În textul Mariei, cuvântul **mare** are sensul de
 abundent puternic întindere de apă.
 b) În textul lui Matei, cuvântul **mare** are sensul de
 renumită aspră profundă.

- 4 Precizează cu ce sens este folosit cuvântul **cer** în textul fiecăruia dintre copii. Ce parte de vorbire reprezintă în fiecare situație?

AMINTEȘTE-ȚI!

- Un cuvânt poate avea mai multe **sensuri**.

Pentru a afla exact sensul unui cuvânt, trebuie să ții seama de contextul în care este folosit, adică de sensul pe care acesta îl are alături de celelalte cuvinte.

- Pentru a folosi corect un cuvânt, este bine să consulți un dicționar.

- Există cuvinte care se scriu la fel, dar au **sensuri complet diferite**.

Exemplu:

Exersează!

- 5 Precizează sensul fiecărui cuvânt marcat cu **bleu** în enunțurile date.

- a) Copilul sufla într-un **corn**./În mână un **corn**.
 b) Copiii traversau pe la **zebră**. /Băiatul a desenat o **zebră**.
 c) Eu **car** un braț de lemne. /Tot fânul fusese urcat în **car**.

- 6 Stabilește sensul fiecărui cuvânt subliniat, apoi alege cuvintele cu sens opus potrivit, din enumerarea dată.

- a) Deodată, am auzit o voce puternică.
 • slabă • firavă • molatică
 b) Gata! Temperatura îi crescuse din nou.
 • scăzuse • se împușinase • se diminuase
 c) Soarele blând se ivise dintre nori.
 • crâncen • arzător • sever

- 7 Scrie cuvântul care corespunde fiecărui grup de desene, apoi alcătuește câte o propoziție cu fiecare sens.

Înainte de a citi textul

Răspund la întrebări

1 Trăim înconjurați de cărți. Indiferent de vârstă, apelăm la cărți pentru a ne informa sau pentru a descoperi modul în care scriitorii surprind diverse aspecte ale vieții.

- Care sunt cărțile tale preferate?
- Ce fel de cărți ai citit până acum?
- Ce alte tipuri de cărți mai cunoști?
- De unde îți faci rost de cărți?

Dicționar

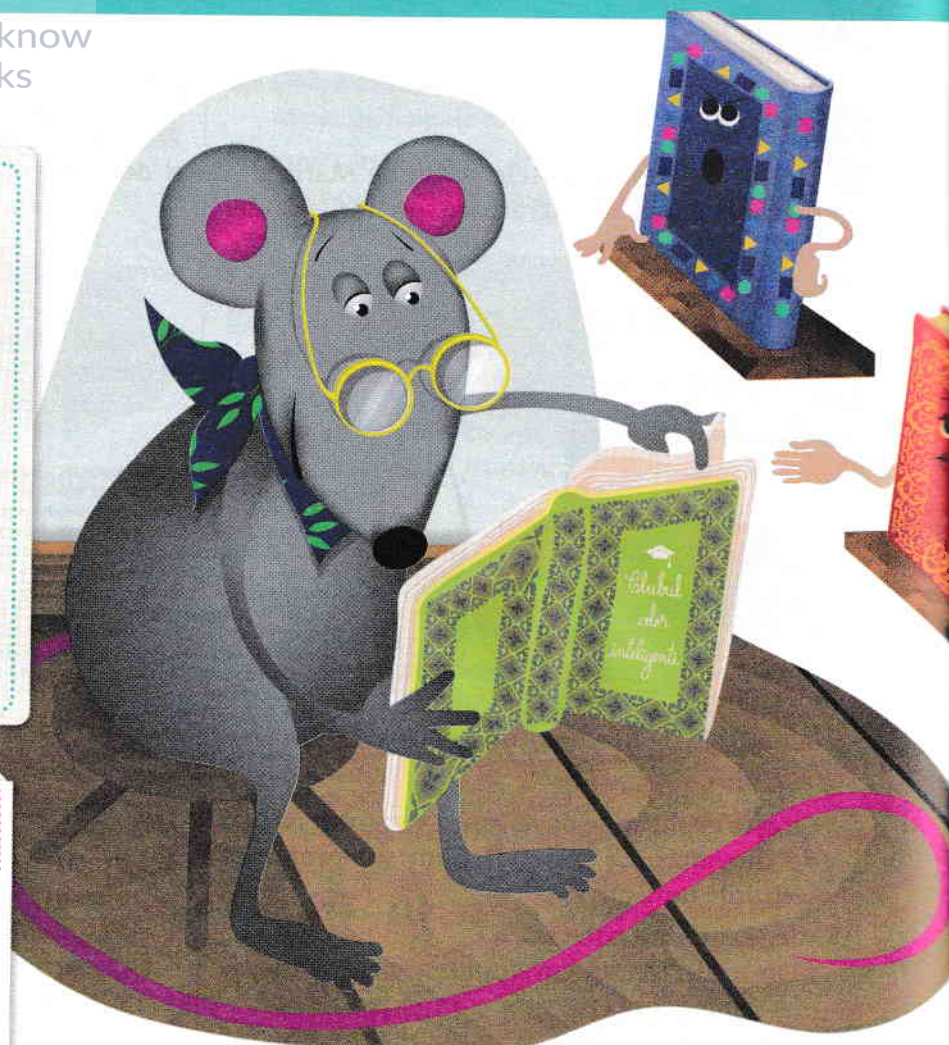
- **cronică**: lucrare istorică în care sunt înregistrate în ordine cronologică evenimentele sociale, politice etc.
- **devora o carte** (a ~): expr. a citi o carte cu mare interes
- **DOOM**: Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române
- **norma** (a ~): a stabili reguli
- **snoabă**: care imită tot ceea ce este la modă, care se prefacă a fi din înalta societate

În biblioteca școlii, **a pătruns** cam gânditor
Cel mai mare, cel mai critic cititor.
Printre rafturi, răsfoiește cărțile fel de fel,
Scoate pixul, ia notițe, mângăind în carnețel.

„— A sosit devoratorul!
Ascundeți-vă **degrabă!**”
Spuse-o cronică bătrână,
Ce trecea un pic drept snoabă.

„— Este el! Este Tilică! Este șoricelul care
Rezolvă orice problemă dintr-o singură-ncercare!”
Zise, tare **înciudată**, o culegere de mate
Ce fusese devorată ca o carte de bucate.

„— Cred că vrea să ne citească,
Ne va lua cu împrumut ...”
Zise-o carte franțuzească.
„— Mon Dieu, cred că strănut!”

În biblioteca școlii

„— DOOM, scump dicționar, *de Aurora Ionescu*
Tu normezi limba română și de toate ai habar.
Nu știi oare vreo magie ca să trecem nevăzute?
Fie-ți milă ...! Noi nu vrem să ne-mpumute!”

Doamna Enciclopedie,
Asistând vădit uimită la această tragedie,
Nu mai rezistă, se **pare**,
Și le puse o-**ntrebare**:

„— Oare știe cineva care e **menirea** noastră?”

„— Acea de-a fi citite ... **șopti** cartea franțuzească.”

„— Da, prin paginile scrise
Să deschidem **porți** spre vise
Celor care, fără **frică**,
Ne citesc ...
Precum Tilică ...”

Am înțeles ce am citit

- Răspunde la întrebări.
 - Ce făcea Tilică în bibliotecă?
 - De ce erau speriate cărțile?
 - Care este rolul DOOM-ului?
 - Care e menirea cărților, așa cum reiese din această poezie?
- Transcrie din text cuvintele care rimează.

• degrabă – _____	• mate – _____
• dicționar – _____	• nevăzute – _____
• Enciclopedie – _____	• scrise – _____

Îmi organizez informațiile

- Completează piramida cu informații desprinse din text:
 - titlul
 - două personaje din poezie
 - trei însușiri ale lui Tilică
 - patru tipuri de cărți din bibliotecă.

AMINTEȘTE-ȚI!

- **Poezia** este un text în versuri.
- **Versul** este un rând dintr-o poezie.
- Mai multe versuri grupate alcătuiesc o **strofă**.
- Fiecare **vers** se scrie cu alineat.
- **Rima** este repetarea sunetelor finale în două sau mai multe versuri. (Ex.: gânditor-cititor)

Îmi exprim părerea

- Care este, după părerea ta, menirea cărților?

Îmi îmbogățesc vocabularul

- 5 Scrie cuvinte cu sens asemănător celor scrise în text cu **roz** și cu sens opus celor scrise cu **albastru**.
- 6 Alcătuieste enunțuri în care cuvintele **porți** și **pare** să aibă sensuri diferite.
- 7 Formează cuvinte înrudite pornind de la cuvintele **gând** și **carte**.

Recunosc părțile de vorbire

- 8 Transcrie din versurile poeziei:
 - două verbe, număr singular;
 - două adjective, gen feminin, număr singular;
 - două substantive, număr plural;
 - două pronume personale.

Scriu corect

- 9 Alege forma corectă.
 - la** sau **l-a**
• __ zărit • nota __ • ajungem __ școală
 - ai** sau **a-i**
• __ spus • __ sosit • pentru __ ajuta la teme
 - mai** sau **m-ai**
• __ ajutat • o să __ vin • am amânat pentru __
 - ia** sau **i-a**
• __ cartea • __ dus la bibliotecă • __ amintit
- 10 Transcrie din text câte un exemplu de folosire a virgulei în următoarele situații:
 - adresare directă
 - enumerare
 - explicație suplimentară.
- 11 Scrie-i un mesaj (bilet, e-mail) lui Tilică, în care să-i aduci la cunoștință că și tu ești un mare iubitor de cărți. Folosește toate semnele de punctuație învățate. Nu uita să te semnezi!

Îmi imaginez

- 12 Imaginează-ți că brusc ar dispărea toate cărțile din lume. Cum ar fi lumea ta fără cărți? La ce alte mijloace de informare ai apela?
- 13 Continuă enunțul și argumentează alegerea.
Dacă aș fi o carte, mi-ar plăcea să fiu...

Lecturile copilăriei mele

Accesează **Biblioteca mea de vis**, din manualul digital. Citește textul **Șoricel de bibliotecă**, de Elia David, pentru a afla mai multe despre un șoricel intelectual.

BRIS

We know books

Comunicare

Descoperă!

- 1 Observă cu atenție imaginile de mai jos. Descrie fiecare situație de comunicare, indicând:
- 2 Stabilește corespondența corectă dintre cifra aflată în dreptul fiecărei imagini și replicile date. Reconstituie dialogurile.

persoanele

care comunică între ele

timpul și locul

în care are loc schimbul de informații

schimbul de informații

care crezi că are loc

1

2

3

4

a) *Îmi pare rău că te-ai lovit! Pot să te ajut?*

b) *Mami, te rog să îmi cumperi un set de acuarele!*

c) *Îmi permiteți să vă arăt ce cărți am luat de la bibliotecă?*

d) *Bună! Eu sunt Andrei! Îmi pare bine să te cunosc!*

Mulțumesc! Ești foarte amabil!

Da, dragul meu. Chiar mâine. Ce vrei să pictezi?

Sigur că da, Luca. Sunt foarte curioasă!

Și mie. Eu sunt Laura! Cred că învățăm la aceeași școală!

AMINTEȘTE-ȚI!

- Într-un dialog este important:
 - să vorbim pe rând;
 - să ținem seama de particularitățile interlocutorului (de vârstă, profesie etc.);
 - să folosim formulele de adresare politicoasă și să păstrăm contactul vizual pe durata dialogului.

CUVINTE MAGICE

Te rog!
Mulțumesc!
Cu plăcere!
Aș dori să...

Îmi permiteți să...?
Îmi cer scuze!

Exersează!

3 **JOC de ROL** Alegeți una dintre ilustrațiile de mai sus. Interpretați rolurile personajelor în fața clasei, completând dialogul cu 2-3 replici. Încercați să folosiți cât mai multe cuvinte magice!

4 Scrie scurte dialoguri, pornind de la imaginea alăturată.

- Solicite informații despre drumul spre Muzeul de Istorie.
- Anunți că ți-ai pierdut cățelul și solicite ajutorul pentru găsirea lui.

Lecturile copilăriei mele

Personajul

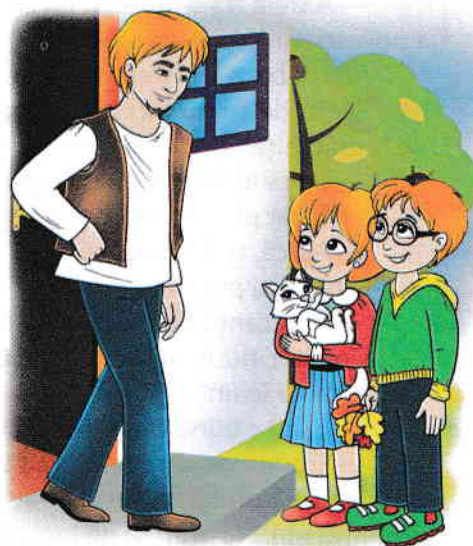
Accesează **Biblioteca mea de vis**, din manualul digital. Citește textele propuse la această rubrică.

Activitate în pereche

Descoperă!

- 1 Observă cu atenție imaginile de mai jos.
 - a) În ce anotimp se petrece întâmplarea?
 - b) Unde se află cei doi prieteni?
 - c) Ce fac copiii?
 - d) Ce găsesc cei doi copii printre frunze?
- 2 Dă un titlu potrivit fiecărui moment ilustrat.
- 3 Imaginați-vă un dialog purtat între personaje în fiecare dintre scenele ilustrate. Interpretați dialogul în fața clasei.

Exersează!

- 4 Pornind de la imaginile de mai sus, scrie un scurt text în care să redai întâmplările ilustrate, în ordinea succesiunii lor. În redactarea textului, ține cont de recomandările lui Dominic, din *Secretele unui bun scriitor*.

Secretele unui bun scriitor

- Alege un titlu potrivit.
- Ordonează logic întâmplările, folosind cuvintele de legătură: *mai întâi, apoi, după aceea, în cele din urmă*.
- Îmbină povestirea cu dialogul.
- Folosește cuvinte și expresii frumoase.
- Acordă atenție următoarelor aspecte privind scrierea: folosirea corectă a majusculelor, a semnelor de punctuație, despărțirea cuvintelor la capăt de rând, scrierea corectă a cuvintelor.
- Respectă așezarea textului în pagină (titlu, alineate).
- Dă dovadă de creativitate.
- Recitește textul, pentru o ultimă verificare.

Într-o zi, în țara copiilor care nu știau ce înseamnă vacanță, a poposit un copil călător. Avea în spate un rucsac cât o casă, purta bocanci și o șapcă albastră. De gât îi atârna un aparat de fotografiat. Însă, ce-i uimea cel mai tare pe copiii de prin acele locuri era zâmbetul larg și **fericit** de pe **chipul** copilului străin. Timp de mai multe zile, l-au tot spionat în timpul recreațiilor.

— În prima zi, n-a făcut nimic, doar a stat la plajă și a citit un teanc de reviste cu benzi desenate! a dat raportul un băiat **care** îl urmărise pe ascuns, dintr-un tufiș.

— A doua zi, doar a pescuit și a mâncat 13 înghețate! a dat raportul o fată care s-a prefăcut că lucrează la un referat, pe malul lacului.

— A treia zi s-a jucat cu un zmeu de hârtie și s-a uns cu o alifie contra țânțarilor! a povestit un pici de la grădiniță.

În a patra zi, cei trei copii s-au hotărât să-i facă o vizită străinului.

— Tu de ce nu faci nimic toată ziua? l-a întrebat curios băiețelul de la grădiniță.

— De ce aș face?! Sunt în vacanță! i-a răspuns băiatul străin. Cei trei copii și-au aruncat priviri mirate.

— Adică, tu nu te duci la școală? s-a interesat băiatul mai mare.

Străinul a pufnit în râs:

— În vacanță nu mă duc la școală, pentru că școlile sunt **închise!**

Copiii nu le venea să creadă: în țara lor, școlile nu erau închise nici măcar de Crăciun!

— La ce e bună vacanța asta, până la urmă? a îndrăznit și fetița.

— E bună ca să te relaxezi, să te distrezi ... Mie îmi place, pentru că am timp să călătoresc! În fiecare vacanță, vizitez o altă țară, cunosc oameni și obiceiuri noi. Nu vreți să ne jucăm?

— Nu putem să ne jucăm, trebuie să mergem la școală! a răspuns repede fetița.

Cei trei copii s-au întors la cursuri. În timpul pauzelor, le povesteau colegilor despre cât de bine e să fii în vacanță, precum copilul de pe malul lacului.

Dintr-odată, copiii n-au mai vrut să deseneze, să învețe poezii, să mănânce la prânz și să doarmă după-amiaza. Apoi au ieșit pe stradă cu pancarte mari, pe care scria: „Vrem vacanță!”

— Noi vrem să fie vacanță tot timpul anului!

— Să ne relaxăm, să ne distrăm și să călătorim!

Consiliul Profesorilor a decretat o vacanță care **să nu se termine** niciodată.

1 **Transcrie din text enunțurile care îl descriu pe copilul călător.**

2 **Răspunde la întrebări.**

- a) Ce a făcut copilul călător în prima zi?
- b) Ce au făcut copiii în vacanța fără sfârșit?
- c) Ce au înțeles copiii din *Țara copiilor fără vacanță*?

3 **Scrive cuvinte cu sens asemănător celor marcate în text cu **roz** și cu sens opus celor marcate cu **verde**.**

4 **Alcătuiește enunțuri în care să folosești sensurile diferite ale cuvintelor scrise cu **albastru**.**

5 **Transcrie, din fragmentul încadrat în chenar:**

- a) două substantive, numărul singular;
- b) două substantive, numărul plural;
- c) două adjective, numărul singular;
- d) două verbe, numărul plural.

6 **Completează cu adjective potrivite substantivele:**

- copil ...
- zâmbet ...
- șapcă ...
- bocanci ...
- priviri ...
- locuri ...

Cei trei copii care aflaseră primii despre vacanță au dat o fugă până la lac, unde copilul străin tocmai își strângea cortul.

— Acum putem să ne jucăm cu tine, pentru că suntem în vacanță! i-a spus veselă fetița.

— Da, dar a mea ... s-a terminat! Mă grăbesc să ajung acasă, căci mâine începe școala!

— De ce nu rămâi la noi, unde vacanța e fără sfârșit? i-a propus băiatul. Însă străinul își aranja hotărât hainele în rucsac.

— Ce farmec are o vacanță fără sfârșit?! a zis el. Ce plictiseală! Eu de mâine voi fi în clasa a IV-a și de-abia aștept să mă întorc la școală!

Străinul a plecat spre țara lui, iar ceilalți copii l-au uitat repede. Aveau acum atâtea lucruri de făcut și timp berechet, pentru că era vacanță!

La început, au dormit după bunul lor plac și au mâncat câte înghețate au vrut. Apoi, au organizat serbări care durau săptămâni în șir, nenumărate excursii la munte, apoi ... s-au trezit că nu prea mai aveau ce face.

— Hai să ne jucăm de-a rațele și vânătorii! a propus un băiat.

— Iar jocul ăla?! L-am jucat de-o mie de ori și m-am saturat de el!

— Ne uităm la desene? a întrebat altcineva.

— Am văzut de câte zece ori toate desenele din lume! a spus o fetiță.

— Am eu un joc pe computer ..., a îndrăznit alt copil.

— Îl știi! L-am jucat împreună ieri! i-a tăiat-o un băiat.

Copiii stăteau pe pajiștea de lângă lac și nu mai știau ce să facă.

— Mai știe cineva cât fac 4 ori 4? s-a trezit o fetiță cu ochelari.

— 17! Ce joc mai e și ăsta? i-a replicat un băiat.

— Nu 17! 16! a spus fetița cu ochelari.

— Contează?! a bombănit băiatul. E ca și cum m-ar interesa pe mine acum, în vacanță, unde e Chile! Copiii au tăcut cu toții.

— Chiar! Unde e Chile? s-a întrebat, cu voce tare, o fetiță. În Africa?

— Nuuu, parcă în Japonia, nu mai știi ..., i-a răspuns băiatul. Scrie în manualul de geografie, doar că manualul a rămas la școală și școala e încuiată.

În următoarele zece minute, copiii erau atât de curioși unde era Chile, încât s-au hotărât să spargă lacătul de la poarta școlii ca să se uite în manual. După ce au intrat în școală, au început să-și pună și alte întrebări. La unele nu au găsit răspunsuri în manuale, așa că i-au chemat pe profesori.

Copiii s-au întors la școală și au descoperit că plictiseala din ultimele zile pierise ca prin farmec, căci aveau multe lucruri noi de aflat.

Abia atunci au înțeles și ei că vacanța nu are niciun farmec fără școală.

(Țara copiilor fără vacanță, de Adina Popescu)

7 Completează forma potrivită a verbelor dintre paranteze.

În țara copiilor fără vacanță (a *sosi*) un copil care nu făcea nimic toată ziua. Mirați, copiii din acea țară (a *afla*) că străinul (a *fi*) în vacanță. Ei (a *cere*) Consiliului Profesorat să închidă școala. În timpul vacanței fără sfârșit, copiii (a *se juca*) toate jocurile posibile, (a *se duce*) în excursii și (a *se uita*) la toate desenele animate.

8 Scrie o carte poștală sau un e-mail adresat copiilor din Țara copiilor fără vacanță, prin care să îi

felicități că au devenit înțelepți și s-au întors la școală. Nu uita să verifici dacă: ✓ ai respectat cerința ✓ ai scris formula de început ✓ ai semnat cartea poștală/e-mailul.

Autoevaluare

	1	2	3	4	5	6	7	8
FB	3	3	6	4	8	6	7	3
B	2	2	4	3	6	4	5	2
S	1	1	2	2	4	2	3	1

→ numărul exercițiului.

} numărul de răspunsuri corecte

Criterii de acordare a calificativului: ✓ Expresie clară ✓ Scriere corectă ✓ Respectarea cerinței